

25.

H í r l e v é l

2011. október

Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság Közhasznú Egyesület Internetes Újságja

Miről olvashatunk a Debreceni Pozsgástár már megjelent, 2011. 3. szeptemberi újságjában?

A *Gymnocalycium* nemzetség élőhelyeire tett utazásunk célja ez alkalommal Argentína, Córdoba tartományának felkeresése. Vélhetően ezen a nagy területen jelentek meg először a *Gymnocalycium* nemzetség legősibb fajai. Innen kezdődött küzdelmünk a létért, terjedtek el az egész dél-amerikai kontinensen, majd a gyűjtők révén megismerhették az egész világon. De ha a figyelmeztető „jeleket” nem vesszük észre, és nem örködünk felettük, nagy az esély arra, hogy a természetes élőhely tekintetében, itt tűnhetnek el először fajaik. Már most is előfordulhat, hogy úgy tűntek el, hogy nem is tudunk róluk! A világ minden tájáról érkező kutatók tapasztalataikat közreadó beszámolóikban folyamatosan jelzik, hogy egyre kevesebb *Gymnocalycium*ot találnak Córdoba-ban, annak ellenére, hogy a CITES a kihalástól veszélyeztetett növény- és állatfajok védelme érdekében, 1973-ban életbe léptetett

szerezésben szabályozta a kaktuszok védelmét, kereskedelmét. A *G. capillense* a névadó városból és szűkebben vett határából, mint természetes élőhelyéről eltűnt. A *Gymnocalycium*ok 1492-től megkapták az első, és talán utolsó ellenfelüket, amely nem más, mint maga az **ember**. A küzdelem végét, bár szeretném, de nem áll módomban megvárnom, de tudom, hogy amíg a Condor keselyű vitorlázik a Sierras de Córdoba felett, addig lent a völgyekben élni és szaporodni fog a *Gymnocalycium* nemzetség és többi társa. - mondja **Nagy Sándor** A *Gymnocalycium* nemzetség élőhelyei. Argentína: Córdoba tartomány című írásában.

A kaktuszok talajáról ritkán olvashatunk. Érdeklődésünket azt hiszem, kellőképpen felcsigázza, **Dag Panco de Grid**: A kaktuszok talaja. Első rész. A kaktusztalaj hat törvénye. Romániai szerzőnk úgy döntött, hogy nyilvánosságra hozza hosszú évek alatt végzett kísérleteinek eredményét, azoknak, akik maguk készítette "természetes" földkeverékben akarják a növényeiket nevelni. Az idő multával két dolgot vett észre: **1.** minden kaktuszosnak megvan a saját földkeveréke, amely szerinte a legjobb, és az egyedüli jó, **2.** minden alkalommal, amikor egy új keveréket készített, az sikeresebb lett, mint az előző.

Az évek során, az idő multával a kaktuszos kollégák mindinkább az ő „módszereivel” akarták keverékeiket elkészíteni, ennek érdekében mindenféle kérdéseket tettek fel, melyekre nem mindig tudta a választ, pontosabban, hogy miért éppen úgy készíti a keveréket, ahogy. De mielőtt megtalálta volna a válaszokat, rájött, hogy minden eddigi ismeretét e témáról sutba dobhatja, és a nulláról kell indulnia. Ez akkor történt, amikor rájött, hogy belépett a „kövők” világába. Írását nagyszerű képek teszik szemléletessé.

Willi Gertel és Peter Lechner a *Sulcorebutia tarvitaensis* írnak le. Az elmúlt években több *Sulcorebutiát* is leírtak a Cordillera Mandinga és Azurduy térségéből. Ezt a bolíviai területet egyáltalán nem vették figyelembe a kaktuszok iránt érdeklődő utazók, mert ez a terület kívül esett az akkor ismert *Sulcorebutia* nemzetség elterjedési körén. Ennek ellenére megfontolandó turisztikai úti cél lehetett volna, végtére is létezik egy *Aylostera tarvitaensis* (F. Ritter), amit Lau is ismert, és ő találta meg Sopachuy környékén a *Sulcorebutia crispata* Rausch formáit

(L390 és L391). A *S. azurduyensis*hez hasonlóan a *S. tarvitaensis* előfordulása is elképesztő magasságokba terjed anélkül, hogy ebből nagyon nagy morfológiai különbségek adódnának. Meglepő módon, a *S. azurduyensis* és a *S. tarvitaensis* élőhelyek ökológiai adottságai nagyon hasonlóak, azaz meglehetősen nedves és takart helyen, magas fűvel és gyógynövényekkel árnyaltak. Mindazonáltal mindkét faj teljesen más. Ennek egyik oka lehet, hogy nincsenek átmenetek, illetve hibridek sem ismertek.

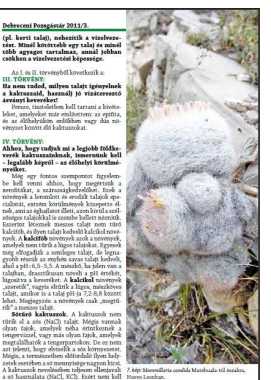
Ficzere Miklós: Az areolák nodális hálózata: Fibonacci-szám és Fibonacci-szerkezet. Nincs bizonyíték a kaktuszok letörpülésére!? – így szól a címbeli kérdés. A kaktuszok szépsége, amiben oly sokszor gyönyörködünk, nem más, mint a szimmetria, amely a rész és az egész közötti szoros rendezettségéről és összehangoltságról beszél, és kiterjed a növény egész földfeletti testére. Sokszor a paleontológusok is a szimmetriaviszonyok megállapításával kezdik egy-egy lelet vizsgálatát, mert ez a meghatározás folyamatának döntő lépése lehet. A szimmetriából levezethető és a kaktuszoknál is megfigyelhető spirális elrendeződésű nodális hálózat a kaktuszokon át a fenyőkig, az egész növényvilágra jellemző felépítésbeli elrendeződés. Így szerveződnek a virágok, virágzatok, a karfiol rózsája stb., ahol, ha ez a szerkezet nem is látható tisztán, rejtetten akkor is megtalálható. ...A letörpülés előtti Fibonacci-szerkezet visszaállítására semmilyen olyan konstans szám nem található, amelynek segítségével a ma ismert állapotból vissza lehetne transzformálni a letörpülés előtti állapotot. Végeredményben a spiralitás nem jelent letörpülést, és a spiralitás sűrűsége nem utal a letörpülés mértékére... Kissé nehéz a szöveg, de végigragva magunkat, érdekes dolgokat tudhatunk meg.

Mánfai Gyula: *Gymnocalycium ragonesei* írásában egy tetszetős növényvel barátkozhatunk. Nem különösebben igényes növény, azonban szép, barnás testű egyedeket csak kellő (5-8) órai közvetlen napfényen nevelhetünk. Magja általában jól kel, de igen lassan növekszik. Ennek ellenére viszonylag fiatalon, már 1-2 cm-esen képes virágozni. Edwina Pfendbach szerint a tenyészidőszakban gondozása kissé problematikusnak tűnhet. Élőhelyükön szikes talajon élnek, ezért ajánlatos a konyhasó hozzáadása földkeverékéhez.

Lothar Diers és Walter Rausch: A *Parodia uhligiana* – egy új leírás. Egészen napjainkig ránk maradt egy érvénytelen leírás. Még a publikálásban serény Parodia-specialisták is, mint Walter Weskamp és maga Fred H. Brandt sem vették tudomásul nomenklaturai szempontból a Rausch-leletet. Ezért különféle okok miatt szeretnék a növényt kiemelni az érvénytelenségből, és érvényes nevet adni neki. Sajnos a növények ritkasága, a kereskedők ismerethiánya miatt a gyűjteményekbe hibás nevű példányok is kerültek, úgyhogy ma már csak kevés hozzáértő tudja, hogyan is néz ki a *Parodia uhligiana* – mondják a szerzők.

Kiss László: Kaktusz- és pozsgásgyűjtők: Ruff József c. írásában egy olyan kaktuszgyűjtőről olvashatunk, akinek szinte az egész életét végigkövették az e növényekhez fűződő szeretet és szenvedély. Mivel gyűjteménye elhelyezésének a társasházi lakásának erkélyei szabnak határt és lehetőséget, annak bemutatása sok gyűjtő érdeklődésére tarthat számot, akik hasonló feltételek mellett hódolnak kedvtelésüknek.

Ficzere Miklós

Terveink elképzeléseink az elkövetkező néhány hónapra Planuri pentru perioada următoare

Kibővített közös újság

Társaságunk és a romániai Aztekium Kaktuszgyűjtők Egyesülete közös munka eredményeként a Debreceni Pozsgástár 2011. 4. száma az eddigi 60 oldal helyett kibővítve 68 oldalon jelenik meg, szándékaink szerint december közepéig. Az újságban két, remélhetőleg mindenki számára érdekes cikk olvasható majd magyar és román nyelven. Hogy a többi cikkünkről is tájékozódhassanak román nyelvű olvasóink, ezért az angol és német összefoglaló mellett román nyelvű összefoglaló is lesz. Hogy ezt formailag hogyan sikerül megoldani, még nem tudjuk, de mindenképpen megkeressük a legjobb lehetőséget. Sőt, amennyiben elnyeri a román nyelvet beszélő olvasók tetszését, úgy minden későbbi újságunk összes cikkéhez elkészítjük a román nyelvű összefoglalót is. Nyitottak vagyunk további kibővített újságok kiadására is, amennyiben ennek anyagi fedezete a két egyesület részéről biztosítható.

Revistă cu conținut largit

În urma înțelegerii dintre Asociația de interes public MKPT din Debrețin și Asociația colecționarilor de cactuși Aztekium din Satu Mare, numărul 4 din 2011 al revistei Debreceni Pozsgástár va apare cu un număr largit de pagini, acesta urmând a fi suplimentat de la 60 la 68. Suplimentul de pagini cuprinde două articole, în limba maghiară și română care sperăm să atragă interesul cititorilor. Căutăm o soluție pentru ca cititorii români să fie cât mai bine informați despre conținutul articolelor, rezumatul acestora urmând a fi prezentat și în limba română alături de cele scrise în limba germană și engleză. Dacă soluția va satisface pretențiile cititorilor români, numerele următoare ale revistei vor cuprinde în continuare și prezentarea în limba română. Suntem deschiși în continuare pentru realizarea unor reviste cu conținut largit, în două limbi dacă va exista acoperirea materială necesară din partea asociațiilor.

Közös pályázat Európai Unió támogatásra

Lépéseket tettünk, hogy a romániai Aztekium Kaktuszgyűjtők Egyesülete, a Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság valamint az ukrainai egyesület közösen pályázzon ismeretterjesztő folyóirataink anyagi támogatásáért. Még sok-sok adminisztratív és egyéb akadályt kell leküzdenünk a pályázat beadásáig. Kérjük, aki tud, segítsen a pályázásban és várjuk jelentkezésüket.

Proiect de finanțare comun

S-a avansat ideea realizării unui proiect comun între Asociația de interes public MKPT din Debrețin, Asociația Aztekium și Asociația din Ucraina pentru obținerea unei finanțări din fonduri europene în vederea realizării unei publicații comune. Ținând cont de complexitatea procesului îi rugăm pe cei care au experiență în domeniu să ne spijine cu știința lor. Așteptăm sugestii, sfaturi, recomandări, colaborare.

Ficzere M.

Traducere: *Alexandru Tar, Satu Mare*

Pozsgás-mulkanaptár, avagy: aktuális teendők október hónapra

E rovatunkban hónapról hónapra összegyűjtjük a jellemzően előforduló ápolási munkákat, amelyek pozsgás növényeink sikeres nevelését segítik.

- 1. Októberben már kisebb fagyok is lehetségesek. Mindenképpen figyeljünk oda az időjárás előrejelzésekre. Ha ezt megtesszük, akkor akár a hónap végéig is a szabadban tarthatjuk növényeinket. Természetesen ilyenkor már fedél alatt legyenek, mert az eső már végzetes lehet.**
- 2. Próbáljunk minél naposabb helyet biztosítani, mivel a napsütés játékonan befolyásolja a jövő évi virágzást.**
- 3. A hónap végén a szabadban, fedél alatt tartott növényeinket hordjuk zárt helyre, üvegházba, fóliasátorba vagy a lakás hűvösebb, de világos helyeire. E teletető helyekre áttelelésre berakott állományt vizsgáljuk át. Különösen figyeljünk arra, hogy a növényekkel együtt ne kerüljenek be különféle csigák, pinceáscsák, mert más tápanyag híján növényeinket fogják károsítani.**
- 4. Ha atka, tetű jelenlétét, vagy valamilyen gombafertőzést észlelünk, akkor melegebb időben még egy utolsó permetezést elvégezhetünk intenzív szellőztetés mellett a megfelelő növényvédő szerekkel.**
- 5. Október közepétől már egyáltalán ne öntözzünk. Fagymentes, meleg, napos időben néha szellőztessünk. Ez különösen fontos lehet az üvegházban, fóliasátorban a túlzott felmelegedés megelőzése érdekében.**
- 6. Ha a karácsonyi kaktusznál letelt a négy szárazon tartott hét, óvatosan, kis vízadagokkal kezdjük el öntözésüket. Figyelem: hagyjuk ott, ahol eddig álltak, ne mozgassuk, ne rakjuk ide-oda, mert ellenkező esetben elrúgja virágbimbóit.**

Ficzere Miklós

Egy vélemény a Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság augusztusi kiállításáról

„A debreceni kiállítás pazar volt számomra. Legutóbb 1975-ben volt hasonló minőségű kiállított növényanyag, igaz, hogy az akkori költségeket, 100.000 (százezer) forintot, a Virágkarnevál költségvetéséből kaptuk és így sikerült a Bartók-teremben összehozni az 52 kiállítót. A mostani kiállítás bizonyítja, hogy a debreceni és környéki gyűjtők komoly szakmai felkészültség birtokában vannak. Értékes szakgyűjteményeik méltó környezetben és kiváló rendezésben kerültek a látogatók elé. Részletesen kellene minden egyes gyűjtő kiállított anyagát minősíteni, de ahhoz több idő kellene, mint amennyit én ott töltöttem. Remélem, valaki alkalmas az értékelésre a debreceniek közül.

Mégegyszer gratulálok a kiállításhoz, és további sikereket kívánok: *Dr. Nemes Lajos*”

A decemberi 4. újság 68 oldalon, változatlan áron!

Rendelje meg Magyarország legolcsóbb, évente négy alkalommal, megjelenő pozsgásnövényekkel foglalkozó ismeretterjesztő folyóiratát! Egy újság terjedelme 60 teljesen színes oldal, amely évente összesen 240 oldal! Változatos és érdekes tartalommal elsőként értesülhet új növények felfedezéséről. **Az előfizetési díj a 2011. évre változatlanul 4.000,-Ft!** Ezen összegért Ön bérmentesítve, postai címére kézbesítve kapja meg az újságot. **Nagyon fontos! Nincs külön tagsági díj, amely növelné az újság megvásárlásának költségeit.** Ön szóban vagy írásban nyilatkozhat arról, hogy akar-e tagja lenni Egyesületünknek vagy nem. Az egyesületi tagság semmire sem kötelezi, de feljogosítja az egyesületi életben való részvételre, és igénybe vehet minden egyesületi tagnak járó kedvezményt. Az előfizetés történhet a belföldi rózsaszínű postai utalványon, vagy banki átutalással. A Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság Közhasznú Egyesületének számlaszáma: 60600084-14000072, Hajdú Takarékszövetkezet. Újságunkat régebbi előfizetőinknek is csak akkor tudjuk postázni, ha az éves előfizetési díjat befizették!

Érdeklődés, információ: Szászi Róbert, e-mail: nogo@freemail.hu, tel.: 30/425-6067 és Tóth Norbert, tel.: 70-366-0492; e-mail: cactusdraco@gmail.com

Programajánló

A Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság soron következő előadására várjuk 2011. október 29-én, szombaton.

Egy sohasem volt őskaktusz kálváriája a hiúság vásárán.

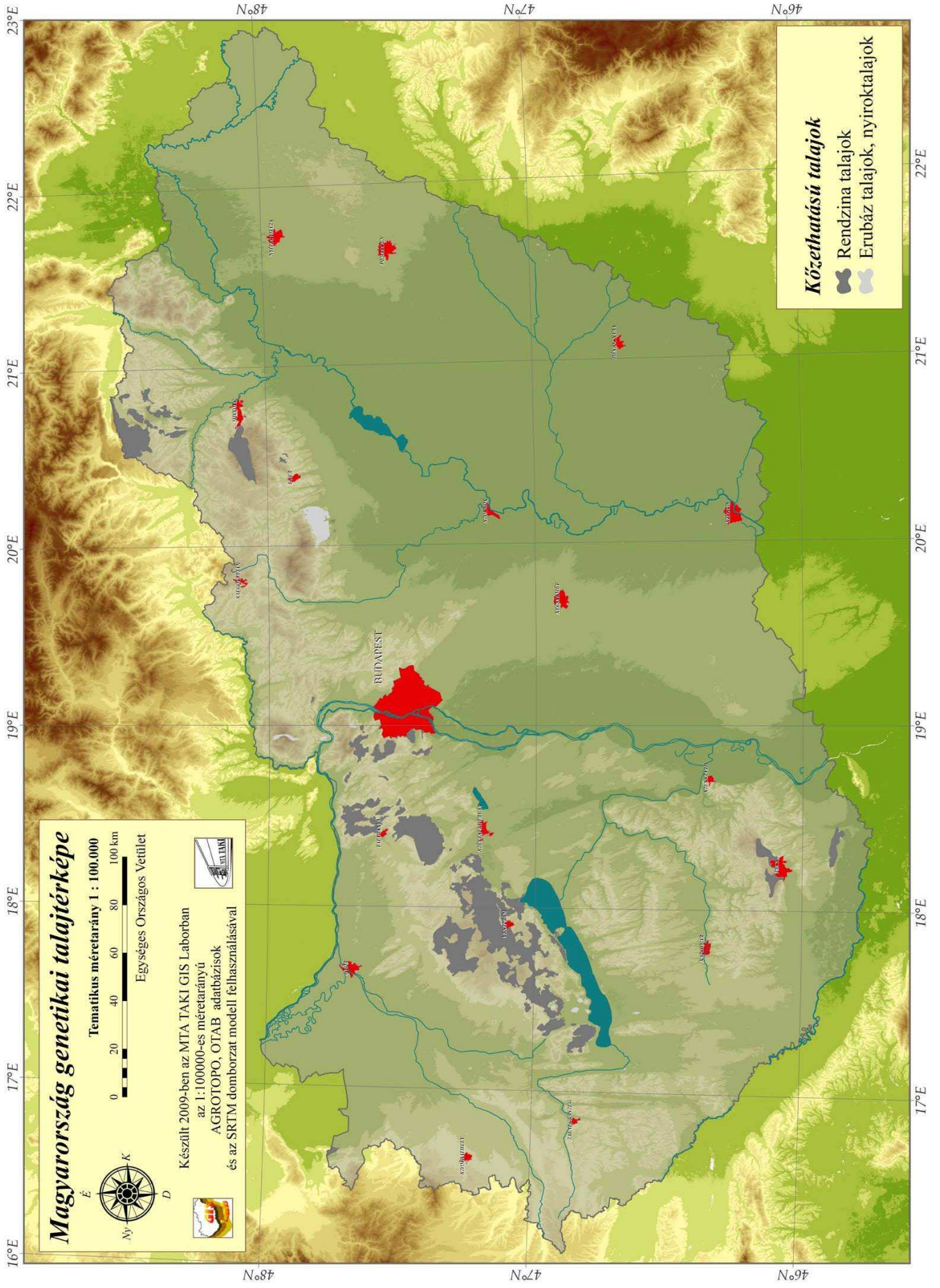
Előadó: Ficzer Miklós

Az előadás helye: Csapókerti Közösségi Ház, Debrecen, Süveg u.3. (a Kassai úti Agip kútnál lévő Jánosi utca végén, a templomnál). Kezdeti időpont a jelzett napon, délután 16 órakor!

Az előadások ingyenesek, mindenkit szeretettel várunk!

Tájékoztató a genetikai talajtérképek használatához

Hírleveleinkben több részben közreadjuk Magyarország különböző talajtani térképeit, remélve, hogy használatuk segítséget ad az ültető keverékek elkészítéséhez. A térkép elforgatható, nagyítható, kimásolható! A 18. Hírlevélben közzétett Magyarország genetikai talajtérképe a főbb talajtípusokat tartalmazza. A 19. Hírlevélben lévő a talajok kémhatását és mész állapotát területi eloszlás és kiterjedés szerint, míg **a mostani térkép a közzétételű talajokat ismerteti.** Hogyan használjuk a térképeket? Pld. savanyú barna erdőtalajt keresünk. A térkép jelzi, ahol ez a típus található. Ha más típusú erdőtalajt keresünk, akkor a kémhatást jelző térképet is használjuk. Természetesen mindenki olyan talajt keressen, ami lakóhelyéhez legközelebbi előfordulású. Persze, nem árt kissé elmélyedni a különböző talajtípusok megismerésében. (-fm-)

Magyarország genetikai talajterképe

Tematikus méretarány 1 : 100.000

0 20 40 60 80 100 km

Egységes Országos Vétület

 Készült 2009-ben az MTA TAKI GIS Laborban
 az 1:100000-es méretarányú
 AGROTOPO, OTAB adatbázisok
 és az SRTM domborzat modell felhasználásával

Közethatású talajok

 Rendzina talajok
 Erubáz talajok, nyiroktalajok

Váratlanul megnövekedett érdeklődés

Hírlevél kérőink száma az utóbbi 40 napban 68 fővel, ill. címmel gyarapodott. Ez a növekedés fontos mérce számunkra, mivel mutatja azt a szerepet, amit betölt a növényeket kedvelő emberek számára. Mára már 901 címzettnek juttatjuk el, mindössze ketten kérték a leiratkozást. Minden új feliratkozónak ezúton mondunk köszönetet.

Szerkesztőségünkhöz három levél érkezett a „Tiszta vizet a pohárba” levelünkre. Két levelet a válaszukkal együtt szeretttünk volna tagságunkkal megismertetni. E szándékunkra azonban íróik nem reagáltak, annak ellenére, hogy kifejezetten kértük és engedélyeztük saját válaszleveleink nyilvánosságát, mivel a leírtak a tagságra is tartoznak. A harmadik levelet módunkban áll közzétenni:

Ficzere Miklós

„Szabadjon nekem hozzászólnom a két egyesület közötti különféle szintű kapcsolatfelvételhez. Én minden városban működő kaktuszos szakmai közösséget külön egyesületként képzelnék el. Őrizze meg minden közösség a maga arculatát, ugyanis sehogy sem tudom elképzelni más városban székelő elnökség központi irányítását, még kevésbé esetleges utasítását. Lehet, hogy ezt egyesek anarchiának tekintik, de szerintem semmi szükség nincs egyfajta "monarchiára". A helyi szokások és lehetőségek működjenek. Én sajnos utólagos tanúja voltam két egyesület "egyesülésének". Mi debreceniek akkor a CSILI közösségéhez csatlakoztunk szakmai téren, de minket senki nem kérdezett meg a mai napig, hogy akarunk-e egyesülni. Minden kapcsolatot szerződéssel kellene rögzíteni, látom, hogy ez tendencia részletekről. Talán az sem lenne túlzás, hogy minden kapcsolatfelvétel előtt minden egyes tag véleményét kikérnétek. Mindez az én véleményem, én szigorúan ragaszkodnék az önállósághoz.

Ez utóbbi gondolataimért elnézésed kérve küldöm üdvözetem:

Dr. Nemes Lajos”

Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság Közhasznú Egyesület internetes újságja
Kiadja: Magyar Kaktusz és Pozsgás Társaság Közhasznú Egyesület, Debrecen
4078 Debrecen, Haláp tanya 93. E-mail: gedeontamas@gedeon-tanya.hu
Címlapkép: *Matucana krahni*